

Київський національний університет технологій та дизайну
Кафедра ергономіки і проектування одягу

Тема:

**ОСНОВИ РОЗРОБКИ ФОРМИ
ОДЯГУ МЕТОДОМ НАКОЛКИ**

Викладач:

Васильєва Ірина Валентинівна

Об'єкти проектуються для виконання ними лише утилітарних функцій і характеризуються лише конструкцією.

Принципи формування утилітарних властивостей одягу:

- **функціональність** – прагнення до досягнення прогресивних параметрів, технічної досконалості конструкції, а також її найбільшої відповідності заданим вимогам;
- **конструктивність** – досягнення максимально можливої простоти і доцільності конструкції, максимальної компактності;
- **технологічність** – забезпечення простоти і зручності виготовлення, збірки і регулювання деталей вузлів і конструкцій;
- **економічність** – забезпечення високої економічної ефективності конструкцій у виробництві і експлуатації;
- **надійність** – підвищення експлуатаційних властивостей виробу і чіткості його роботи при нормальних режимах, гарантійної довговічності, простоти і безпеки обслуговування;
- **ергономічність** – забезпечення зручності обслуговування і ремонту.

2 Тип проектування.

Об'єкти, які проектуються, мають тільки художнє призначення і є предметами образотворчого мистецтва. Утилітарні функції відсутні.

Принципи формування естетичних властивостей

– це досягнення цілісності, відповідності і виразності форми виробу, якнайкращої її відповідності конструкції і призначенню

- **образність** – відповідність форми художньому змісту;
- **організованість** – взаємодія форми і композиції;
- **комунікативність** – відповідність форми духовним можливостям і потребам людини.

Одним з основних принципів формування естетичних властивостей також є принцип **пластичності**, який проявляється у взаємодії і взаємозв'язку форми і матеріалом.

Створення одягу – це мистецтво

Ті види мистецтв, твори яких існують в просторі, виконуються шляхом обробки речовинного матеріалу і які сприймаються людиною за допомогою органів зору називаються **пластичними мистецтвами** (просторовими, наочними).

Пластика (від грец. *plastike* – створення, скульптура): по-перше – це те ж, що скульптура; по-друге – мистецтво ліплення з м'яких матеріалів; по-третє – те ж, що пластичність.

Пластичність (від грец. *plastikys* – придатний для ліплення, піддатливий) – художня виразність об'ємної форми у всіх пластичних мистецтвах – архітектурі, живописі, графіку, декоративно-прикладному мистецтві і ін.

Об'єкти об'єднують і втілюють вимоги утилітарні і художні

Специфічною особливістю проектування виробів промислового виробництва, як відомо, є єдність естетичних і утилітарних принципів. Останні об'єкти відносяться до предметів дизайну

Вироби, необхідні людині в повсякденному житті, повинні володіти не тільки утилітарними властивостями, але також і художньою цінністю, здатністю емоційно впливати на людину.

Художнє конструювання об'єднує технічну і художню творчість, в результаті якої створюються художньо-конструктивні образи – предмети дизайну. Одяг найбільш повно проявляє себе як художньо-конструктивний виріб, як образ у комплексі з фігурою людини і його зовнішнім виглядом. Створюється складний художньо-конструктивний образ **системи «людина – одяг»**, який діє на оточуючих і на самого споживача, як фізичний об'єкт (так як має розміри, об'єм, масу, колір), а також викликає розмаїття емоційних переживань і вражень (легкість, повітряність, ніжність, масивність, свіжість, динамізм, енергійність, грубість тощо),

ТЕМА 2

МЕТОДИ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОЇ РОЗРОБКИ ФОРМИ ОДЯГУ

Метод – це спосіб досягнення різноманітних цілей, який складається з сукупності теоретичних і практичних прийомів або операцій.

Методи можуть бути **об'єктивними і суб'єктивними**. Точність суб'єктивних методів визначається практичним досвідом і стажем праці, рівне освіти і кваліфікації виконавця. Нажаль при проектуванні одягу ми не можемо відмовитися від суб'єктивних методів і при аналізі і при розробці нової моделі. Але в цьому є і певні переваги.

В процесі проектування конструкції одягу нового виробу задається у вигляді моделі. Модель представляє собою абстрактну або більш-менш конкретну інформацію про певні властивості виробу, який проектується.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ НАКОЛКИ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ОДЯГУ

Метод наколювання – як один із творчих методів розробки форми одягу

Сутність методу наколки полягає в тому, що модель одягу формують з матеріалу (паперу, макетної або конкретної тканини) безпосередньо на манекені або фігурі людини за допомогою шпильок. Цей метод дозволяє наглядно і образно відтворити задуману модель: її об'єм, форму, співвідношення окремих частин, розташування конструктивних ліній, покроїв тощо. В процесі створення проекту моделі ціль наколки – це пошук форми, покрою виробу, виходячи з загального задуму художника і властивостей матеріалів. Якщо наколювання матеріалу ведеться на фігурі або на манекені-двійнику (манекен, що повторює антропоморфологічну характеристику конкретної фігури), то при розробці форми одягу враховуються всі індивідуальні особливості будови замовника.

Виділяють наступні види наколки

1. **При створенні нових форм одягу.** В цьому випадку мета методу наколки полягає в творчому пошуку форми одягу виходячи із загального задуму художника і властивостей матеріалу, що використовується. Наколка збагачує художника новими відомостями про пластичні властивості матеріалів, які часто дають поштовх до створення нової форми [7]. Така наколка вимагає від фахівця великої майстерності, досвіду у виявленні пластичних і інших властивостей матеріалів, знання пластики фігури людини. При цьому, як правило, використовується прийом незшитого одягу і використовується цілий шматок матеріалу.
2. **При відтворенні відомої форми виробу відповідно до ескізу, малюнка, фотографії моделі одягу.** При цьому мета методу наколки полягає в остаточному відробітку форми одягу (її об'єму, співвідношення окремих частин), уточненні розташування конструктивних і декоративних ліній, окремих деталей. В цьому випадку створюється муляж виробу (від фр. *moulage* – зліпок (або модель), який точно передає форму предмету у натуральну величину), а процес наколювання називається муляжування. При цьому для кожної деталі використовуються окремі шматки тканини, розміри яких обчислюються приблизно. Практика моделювання методом муляжування багато в чому схожа з моделюванням методом наколки.

Наколка використовується для знаходження нових об'ємних форм.

Муляж – для розкрою тканин на вже відому форму (певну модель) виробу.

3. **При коректуванні на об'ємі (манекені, фігурі людини) форми одягу, деталі якого розроблені розрахунковим шляхом на площині.** В даному випадку йдеться мова про примірку виробу і така наколка проводиться з тканини моделі, а не з макетної тканини.

Приєм накладування може виконуватися двома способами:

- накладування на лицьовій поверхні тканини з одночасним підвертанням швів, виточок на виворітну сторону. Це традиційний прийом накладування.
- сколування устик, коли всі шви, виточки виводяться на лицьову сторону і сколюються між собою устик, на ребро.

Основні переваги методу накладки:

- можливість пошуку нових форм одягу безпосередньо в об'ємі.
- більш повне виявлення пластичних і інших властивостей матеріалу, що впливають на художньо-конструктивне рішення форми одягу.
- можливість отримання остаточних лекал виробу в процесі відпрацювання об'ємно-просторової форми виробу.

До недоліків методу накладки можна віднести:

- трудомісткість.
- матеріаломісткість.
- наявність певного рівня кваліфікації фахівця.